

дополнительная возможность получить знания из квалифицированных рук, учиться у высококлассных специалистов, не выходя из дома.

В этой ситуации ученик начальной школы будет работать, если родитель организует процесс обучения, а учитель контролирует. Понятно, что необходимо поддерживать мотивацию студентов интересными онлайн-уроками, видео-уроками, заданиями на различных образовательных площадках.

Существенный вклад в решение данных проблем внесут нововведения и инновации в области дистанционной педагогики. Для этого необходимо проводить новые исследования в области применения информационных технологий в педагогике, изучать влияния информационных технологий на педагогику в целом, а также на преподавателей и учащихся. ученики – чтобы учиться. Следующее направление – подготовка учебных заведений к интеграции информационных и коммуникационных технологий.

Список использованных источников

1. Семенов Вл. А. Древнеямная культура – афанасьевская культура и проблемы прототохарской миграции на восток. – Смены культур и миграции в Западной Сибири. – Томск., 1987. – С. 17-19.
2. Семенов Вл. А. 1993. Древнейшая миграция индоевропейцев на Восток (К столетию открытия тохарских рукописей). – Петербургский Археологический Вестник. № 4. – С. 25-30.

ӘОЖ 372.881.111.1:81'38

САНДЫҚ ӘНГІМЕЛЕУ ДИДАКТИКАЛЫҚ ҚҰРАЛ РЕТІНДЕ

Беркалиева Айнұр Жамбырбайқызы

ainyrimberkaly@gmail.com

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Шетел тілі: екі шетел тілі» білім беру бағдарламасының

4 курс студенті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі – А. Алдабердіқызы

Сандық әңгімелеу тұжырымдамасы адамзат тарихынан бері келе жатыр. Сандық әңгімелеу әрдайым қолда бар жаңа технологияларды қолданды. ХХІ ғасырдың басындағы жедел технологиялық жетістіктер ежелден сандық әңгімелеу практикасына жаңа есіктер ашты. Дәстүрлі әңгімелеу әлі күнге дейін өмір сүріп жатқан кезде, кітапханашылар мен тәрбиешілер үшін пайдалы құрал ретінде сандық технологиясын және мультимедиялық өзара әрекеттесуді қолдану идеясын қамтитын кең түсінік – сандық әңгімелеу практикасы пайда болады.

Сандық әңгімелеудің көптеген формалары бар. Бұл формалардың кейбіріне подкасттар жасау, бейнелер шығару, виртуалды турлар құру және мультимедиялық электронды кітаптар шығару кіреді. Сандық әңгімелеу жобаларындағы ең керемет нәрсе-бұл сіздің жасыңызға, мазмұнды біліміңізге және студенттеріңіздің дағдыларына сәйкес өзгерту оңай. Сонымен қатар, сандық әңгімелеуді фантастикалық және публицистикалық оқиғаларды айту үшін пайдалануға болады. Сандық әңгімелеу дидактикалық құрал ретінде алып қарасақ. Дидактикалық материал – бұл оқу құралдарының ерекше түрі, негізінен көрнекіліктер: карталар, кестелер, мәтін, сандар немесе суреттері бар карточкалар жиынтығы, реактивтер, өсімдіктер, жануарлар және т.б. Сандық әңгімелеудің бейнелік компоненттері адам өмірінде өте маңызды рөл атқаратындықтан, оларды оқытуда қолдану өте тиімді болып табылады. Адамның есте сақтау қабілеті өте жоғары сипатқа ие, материал неғұрлым маңызды, қызықты және алуан түрлі болса, соғұрлым мықтап

бекітіліп, ұзаққа созылады, сондықтан алынған білім мен дағдыларды іс жүзінде қолдану сандық әңгімелеу жағдайында оларды игеруді жалғастырудың тиімді тәсілі оларды жақсартуға ықпал етеді. Сонымен, Сандық әңгімелеуді дидактикалық құрал ретінде пайдаланғанда осындай мүмкіндіктерге қол жеткіземіз: балаларға сабаққа деген қызығушылығын арттырады және мотивация береді; қол жетімділік, яғни балаларға әртүрлі қағаз көрнекіліктермен жұмыс жасағаннан сандық әңгімелеу арқылы жұмыс жасау әлдеқайда қол жетімді және тиімді; баланың жан жақты ойлануына септігі зор; ерік-жігерлік, эмоционалдық және басқа салаларын белсенді дамыта отырып, өз бетімен іздеу қызметін жүзеге асырады.

Сандық әңгімелеу қазіргі заманғы көптеген технологиялық нұсқалардың артықшылығын пайдаланып, ертегілердің шығармашылық қабілеттерін қолдана алады. Бұл әдіс анимацияны, бейнені, музыканы, суреттерді және басқа мультимедияны баяндауды құрастыру үшін қолданады. Сыныптағы цифрлы әңгімелеудің келесі 5 мысалы оны беткі мақсатта қолдануға болатындығын көрсетеді: әңгіме құрастыру немесе шет тілін жаттықтыру, сондай-ақ мазмұнды курстарда абстрактілі ұғымдар мен материалдарды ұсыну және талқылау.

Сандық әңгімелеуде дидактикалық құралды пайдаланудың мақсаты

Сандық әңгімелеуде дидактикалық құралды пайдалану оқушылардың оқу іс-әрекетін белсендіруге, оқу уақытын үнемдеуге ықпал ететінді. Көптеген мұғалімдер өз қызметінде бақылау сипатындағы сандық әңгімелеуде дидактикалық материалдарды қолданғанды жөн көреді. Кез-келген білім беру процесінің негізі мақсаты студенттердің өзіндік белсенділігі, сонымен қатар дидактикалық құралдың өздік жұмыстарында қолданылуы болып табылатындығын ескере отырып, біз мынандай қорытындыға келуге болады: білім беру процесі біршама өзгеше рөл атқаруы керек. Әрі қарай, сандық әңгімелеуде дидактикалық құралды пайдаланудың негізгі мақсаттарын қарастыру туралы толығырақ тоқталғым келеді. Оларға студенттердің материалды өз бетінше меңгеруі және әртүрлі ақпарат көздерімен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру, оқушылардың танымдық іс-әрекетін белсендіру, жаңа материалды өз бетінше түсіну және игеру қабілетін қалыптастыру жатады.

Сандық әңгімелеуде дидактикалық құралды пайдаланудың мәні:

- Оқыту функциясын орындайды, мектеп жасына дейінгі балаларды алғашқы оқыту құралы болып табылады. Ақыл-ой тәрбиесі: балалар айналадағы өмірді бейнелеу және құбылыстарды түсінуді үйренеді. Олардың мазмұны балаларда қоршаған әлемнің заттары мен құбылыстарына деген дұрыс қатынасты қалыптастырады, туған жері туралы, әр түрлі мамандық иелері туралы білімдерін, түсініктері кеңейеді және тереңдетеді.

- Тәрбиенің құралы болып табылады, дидактикалық құралдың көмегімен тәрбиеші баланың жеке басының қалыптасуына әсер етеді: сана, сезім, көзқарас, іс-әрекет және мінез-құлық;

- Сандық әңгімелеуде дидактикалық құралды пайдалану арқылы балаларды заттардың түсімен, формасымен, көлемімен таныстырып, сенсорлық қабілеттерін дамытады;

- Сандық әңгімелеуде дидактикалық құралды пайдалану арқылы балалардың сөйлеу тілін дамытады (дыбысты дұрыс айту кеңейтіліп, белсендіріледі, үйлесімді сөйлеу, өз ойларын дұрыс айту қабілеті дамиды).

- Еңбек адамына деген құрмет сезімін тәрбиелеу, еңбек қызметіне қызығушылықты ояту, өз бетімен жұмыс істеуге деген ұмтылыс;

- Түрлі-түсті безендірумен, көркемдік орындау эстетикалық талғамды дамытады;

Сандық әңгімелеуде дидактикалық материалдарды дайындау белгілі бір кезеңдерге сәйкес жүзеге асырылатынды: сабақта оқу мақсаттарын анықтау; оқу материалының мазмұнын және оны оқыту әдістерін таңдау; дидактикалық материалдарды қолдану аясы мен мақсатын анықтау; дидактикалық материалдарды қолдана отырып сабақтарды дамыту; таңдалған сабақтарға арналған тапсырмаларды жобалау; қатысатын құралдарды таңдау; әдістемелік аппаратты

қалыптастыру; әдістемелік нұсқаулар әзірлеу; оқыту нәтижелерін бағалау критерийін әзірлеу; білімді бақылау құралдары мен оларды қолдану әдістерін әзірлеу; дидактикалық материалды дидактикалық құрал ретінде оқу үдерісіне қосу; алынған нәтижелерді түсіндіру.

Бүгінгі күні ақпараттық-коммуникациялық технологияларды оқу үрдісінде қолдану айтарлықтай кең таралған, бұл компьютерде еңбекті қажет ететін есептеу жұмыстарын орындау, оқыту мотивациясын күшейту, ойлаудың белгілі бір түрін дамыту арқылы оқу уақытын босатуға ықпал етеді (көрнекі-бейнелі, теориялық, логикалық). А. В. Ланских [1, б. 33]. Сандық әңгімелеуде дидактикалық құралдарымен жұмыс жасау барысында оқушылардың оқуға деген ынтасы артады, ойлаудың белгілі бір түрі (көрнекі-бейнелі, теориялық, логикалық) дамиды, білім беру қызметі мәдениетін, қоғамның ақпараттық мәдениетін қалыптастыру процесі жүзеге асырылады, интеллектуалды және эмоционалды функциялардың өзара әрекеті ғылыми (шығармашылық) оқу міндеттерін бірлесіп шешкен кезде белсендіріледі.

Сандық әңгімелеуде дидактикалық құралдарымен оқытудың бастапқы нысаны болып табылады. Әңгімелеу – оқытудың өзіндік формасы, Педерсен [2, б. 45]. Бұл қарапайым, бірақ әсерлі әдіс, студенттерге оқиға желілерін құру арқылы тәжірибенің күрделі және ретсіз әлемін түсінуге көмектеседі, Брунер [3, б. 23].

Дидактикалық құралдарымен білім беру сандық әңгімелеуді қолданудың көптеген артықшылықтары бар:

- Қазіргі тәжірибеде дәстүрлі әдістерге қарағанда көбірек ерекшелік беру;
- Оқу тәжірибесін дараландыру;
- Белгілі бір нәрсені түсіндіру немесе пысықтау үшін неғұрлым сенімді;
- Өмірлік жағдаяттарды жеңіл және арзан жолмен құру;
- Студенттердің оқу үдерісіне қатысуын жақсарту.

Соңғы 10 жыл ішінде цифрлық камералар, монтаждық бағдарламалық жасақтама, авторлық құралдар және электронды троникалық бұқаралық ақпарат құралдары мұғалімдерге бұрынғыдан да көптеген тәсілдер мен құралдарды қолдануға ынталандырды, олар студенттерге өз білімдері мен идеяларын құруға және оларды тиімді түрде бөлісуге көмектеседі. Мультимедиялық өндіріске осы қуатты тәсілдердің бірі – сандық әңгімелеу.

Қазіргі цифрландырылған әлемде визуалды әңгімелеу – бұл сыныптың сүйікті құралы. Цифрлық әңгімелеуді дидактикалық құралдарымен оқу бағдарламасына енгізу – бұл оқудың, жазудың, сөйлеудің және тыңдаудың оқушының білім деңгейін жоғарылатуға мүмкіндік беретін шығармашылық оқыту әдісі.

Сандық әңгімелеу көбінесе өнер және гуманитарлық ғылымдармен байланысты болғанымен, зерттеулер оның математика мен жаратылыстану ғылымдарының тиімді стратегиясы бола алатындығын көрсетеді. Мысалы, Харрис [5, б. 54] студенттерге математикалық дағдыларды дамытуға көмектесу үшін оқытудың бірнеше кезеңдері арқылы алгоритмдер мен есептер шығаруды үйрету үшін цифрлық әңгімелеуді қолданды. Ол цифрлық сюжеттер, жұмыс парақтары сияқты басқа материалдармен бірге студенттердің үйренуі керек математикалық дағдыларды ұсынып қана қоймай, сонымен қатар математиканы қызықты, тартымды және өзекті контекстте орналастырады деп сендірді.

Қорытынды.

Қорытындылай келе, сандық әңгімелеуде дидактикалық құралдарымен оқытуды қамтитын іскерлік және қоғамдық өмірдің әртүрлі салаларында, соның ішінде мұғалімнің жұмысында сұранысқа ие екендігін атап өтеміз. Заманауи бағдарламалар мен қызметтер цифрлық әңгімелеуді құруды жеңілдететін және осы технологияны қажетті кәсіби АКТ құзыреттілігі бар мұғалімдерге қол жетімді ететін ыңғайлы әзірлеу құралдары мен ресурстарды ұсынады.

Қазіргі заманғы ақпараттық технологиялар дидактикалық материалдарды әзірлеушілерге бұрын соңды болмаған вербалды және вербальды емес құралдар кешенімен жұмыс істеуге

мүмкіндік береді. Бұл құралдар сізге эстетикалық, қызықты, танымдық, проблемалық материалдар жасауға мүмкіндік береді және сол арқылы оқушылардың ынтасы мен танымдық қызығушылығын арттырады. Біздің көзқарасымыз бойынша, дидактикалық материалдың бұл психологиялық-педагогикалық компоненті оқушының назарын аударуға, танымдық қызығушылықты сақтауға, оның ойлауын белсендіруге, сипатталған нәрсеге баға қалыптастыруға бағытталған, белгілі бір нәрсені терең зерттеуге түрткі жасайды.

Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды дамытуда сандық әңгімелеудің дидактикалық құралдарымен оқыту саласындағы жобалық іс-әрекеттің тәжірибесі педагогикалық университет студенттеріне пайдалы болады. Бұл сізге берілген қарым-қатынас жағдайында мәтінді, графиканы, фотосуреттерді, аудионы, бейнені қолдануға құзыреттіліктің бүкіл аспектілерін шоғырландыруға және қолдануға мүмкіндік береді, және сөйлеу дағдыларын дамытады, медиа-коммуникация құралдары мен принциптерін зерттеуге ішкі мотивтерді ынталандырады. Сонымен қатар болашақ мұғалімдер оқушылармен жұмыс барысында осы жаңа жобалық әдісті қолдана алады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Ланских А. В. Цифровой сторителлинг как технология представления больших массивов данных / А. В. Ланских, Н. М. Боровкова // Язык. Текст. Книга: материалы международной научно-практической конференции [Электронное издание]. – Екатеринбург: УрФУ, 2018. – С. 72-78.
2. *sifrovyyh-obrazovatelnyh-resursov-v-uchebnom* – сандық білім беру ресурстарының қолданылу әдістемесі
3. Pedersen, E. (1995). Storytelling and the art of teaching. FORUM, 33(1). <http://exchanges.state.gov/forum>. Retrieved 17 February 2008.
4. Bruner, J. (1990). Acts of meaning. Cambridge, MA: Harvard University Press.
5. Harris, J. (2005). Our agenda for technology integration: It's time to choose. Contemporary Issues in Technology and Teacher Education, 5(2). <http://www.citejournal.org/vol5/iss2/editorial/article1.cfm>. Retrieved 27 February 2007.

ӘОЖ 372.881.111.1

АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕ ҮЙДЕН ОҚУҒА АРНАЛҒАН ЛЕКСИКАЛЫҚ БІРЛІКТЕРДІ ТАҢДАУ ЖӘНЕ ҰЙЫМДАСТЫРУ

Болат Арна Шәмшатқызы

arna2303@gmail.com

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Шетел тілі: екі шетел тілі» білім беру бағдарламасының
4 курс студенті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – А.Е. Ниязова

Үйде оқыту – бұл танымдық-эстетикалық мақсаттарда кеңінен қолданылатын және шет тілін оқыту процесінде маңызды рөлдердің бірін атқаратын ақпарат алудың маңызды құралдарының бірі. Бүгінгі таңда оқу ақпаратты қабылдауға бағытталған сөйлеу әрекетінің түрі ретінде қарастырылып, адамдардың коммуникативтік және әлеуметтік қызметі саласына енеді және ондағы жазбаша қарым-қатынас формасын ұсынады. Оқудың мақсаты – мәтінді түсіну және оның мағыналық байланыстарын ашу.

Сөйлеудің өзіндік түрі ретінде үйде оқытудың міндеттері келесіде қамтылған: оқушыларға белгілі бір оқу технологияларын қолдана отырып, сөйлеудің белгілі бір мәселесін шешуге